

100 LAT
1924-2024

Las

w liczbach

DANE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI PGL LASY PAŃSTWOWE

☿

Lasy w liczbach

DANE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI PGL LASY PAŃSTWOWE

Już od stu lat Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe zarządza wspólnym majątkiem Polaków – lasami, które obecnie zajmują niemal jedną trzecią powierzchni naszego kraju.

Każdy las pełni wiele funkcji. Jest schronieniem dla rzadkich gatunków, strzeże człowieka przed emisjami przemysłowymi, bywa miejscem wypoczynku, a zagospodarowany w sposób odpowiedzialny – dostarcza drewna. Godzenie tych różnych ról to zadanie dla nas, leśników. Patrzymy na las we wszystkich jego wymiarach: przyrodniczym, społecznym i gospodarczym. Zrównoważona gospodarka leśna, prowadzona w Polsce od lat, pozwala zaspokajać potrzeby społeczne w sposób bezpieczny dla lasu.

Obecnie przed naszą organizacją stoją kolejne wyzwania. Oczekiwania Polaków wobec Lasów Państwowych rosną, zatem transparentność naszych działań staje się coraz ważniejsza. Stawiamy na ochronę najcenniejszych obszarów, dlatego planujemy zwiększyć powierzchnię lasów, gdzie nie prowadzi się gospodarki bądź jest ona ograniczona, a także wprowadzać nowe formy ochrony przyrody. Wszystkie te działania będziemy podejmować, angażując jak najszersze grupy społeczne w zarządzanie powierzonym nam dobrem narodowym.

Lasy Państwowe działają na zasadzie samofinansowania, czyli wszystkie koszty pokrywają z własnych przychodów, uzyskanych przede wszystkim ze sprzedaży drewna. Ochrona lasów przed pożarami, usuwanie skutków klęsk żywiołowych, budowa infrastruktury turystycznej, ochrona przyrody, edukacja leśna – te i wiele innych działań finansują Lasy Państwowe. Dodatkowo zasilają budżet państwa, płacąc podatki, a także wspierają badania naukowe, przekazują środki parkom narodowym, finansują budowę i remont dróg lokalnych.

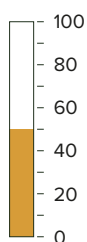
Okrągły jubileusz stulecia istnienia naszej organizacji to dobra okazja do pokazania twardych danych na temat jej działalności. Taki właśnie cel przyświeca publikacji, którą oddajemy do rąk Czytelników.

Na tle Europy

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe to największa w Unii Europejskiej organizacja administrująca lasami należącymi do skarbu państwa. Na tle innych krajów europejskich wyróżnia nas duża zasobność lasów. Współczynnik ten określa ilość drewna (liczoną w metrach sześciennych) na jednym hektarze. Oznacza to, że w Lasach Państwowych mamy dużo „lasu w lesie”.

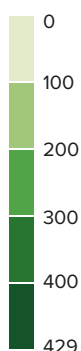
UDZIAŁ LASÓW PUBLICZNYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI LASÓW

(%)

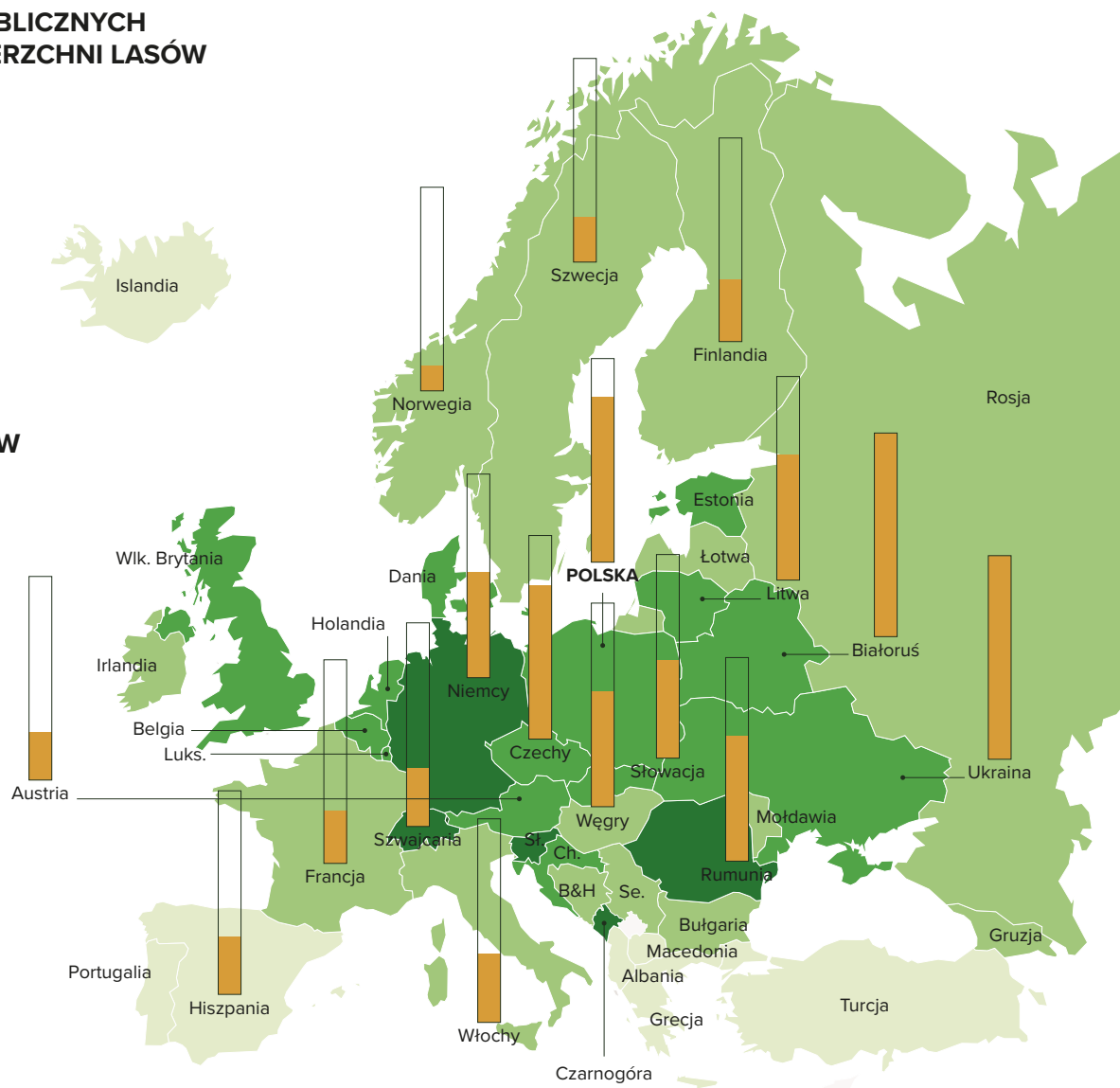

ZASOBNOŚĆ LASÓW

(m³/ha)

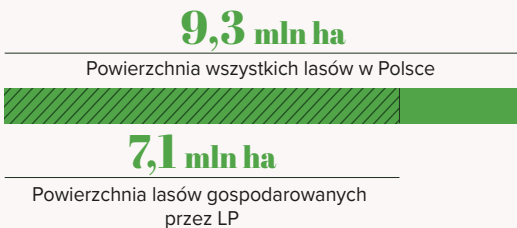
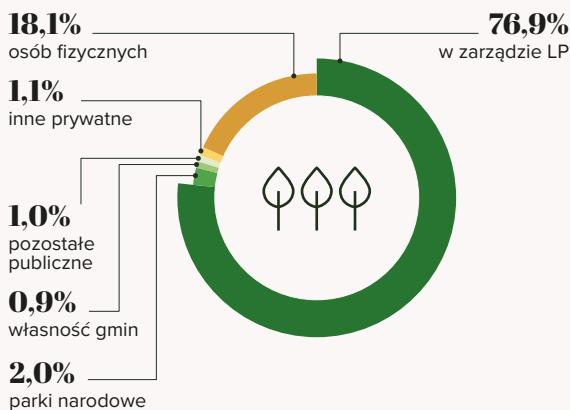
Ch. – Chorwacja
B&H – Bośnia i Hercegowina
Se. – Serbia
Sł. – Słowenia

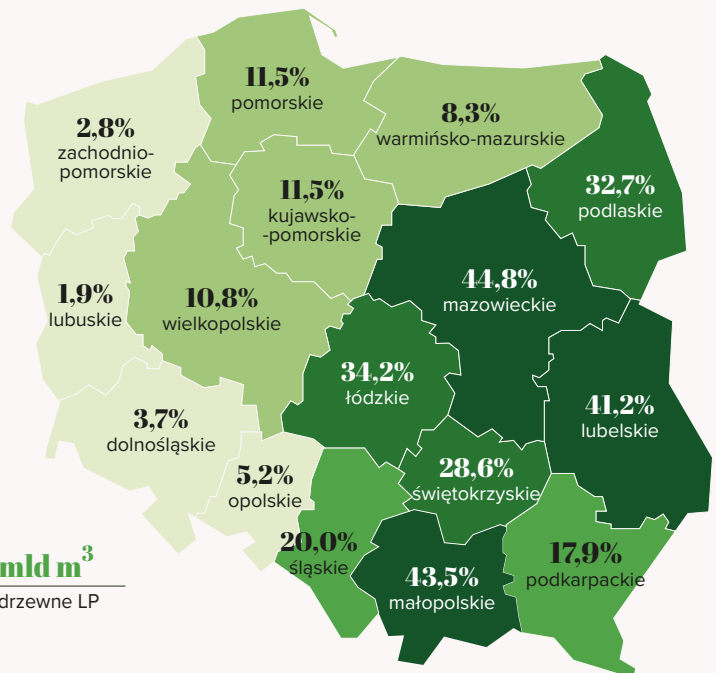
Czyje są lasy w Polsce?

Zdecydowana większość lasów w Polsce jest publiczna. Zarządzają nimi m.in. parki narodowe i gminy, a na największej powierzchni – Lasy Państwowe. Do wszystkich lasów zarządzanych przez tę organizację wstęp jest bezpłatny.

WŁASNOŚĆ LASÓW W POLSCE

UDZIAŁ LASÓW PRYWATNYCH

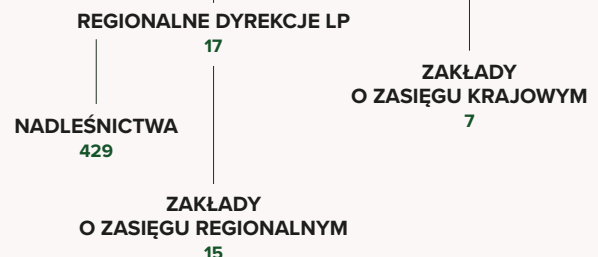
2,1 mld m³
Zasoby drzewne LP

Sprawdzona struktura

Lasy Państwowe opierają swoją działalność na sprawdzonej, trójstopniowej strukturze. Podstawowym szczeblem zarządzania są nadleśnictwa, wyższym – regionalne dyrekcje LP. Całymi Lasami Państwowymi kieruje dyrektor generalny przy pomocy swojego biura – Dyrekcji Generalnej. Nadzór nad LP sprawuje minister ds. środowiska, który powołuje też dyrektora generalnego LP. Funkcją pomocniczą w stosunku do jednostek LP pełnią zakłady.

DYREKCJA GENERALNA LP

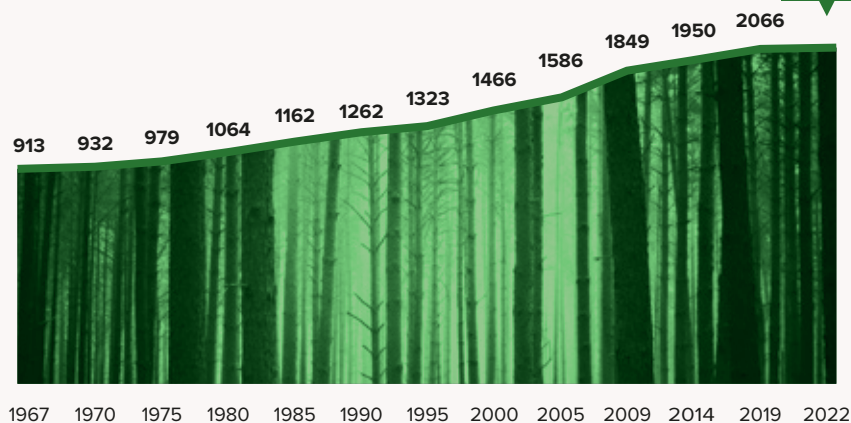

Lasów przybywa

Wbrew obiegowym opiniom lasów w Polsce przybywa. Zwiększa się nie tylko ich powierzchnia, lecz także miąższość zgromadzonego w lasach drewna. Rosną więc możliwości produkcyjne polskich lasów.

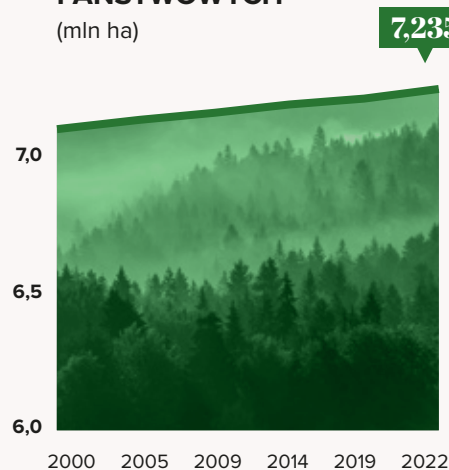
ZASOBY DREWNA W LASACH PAŃSTWOWYCH

(mln m³)

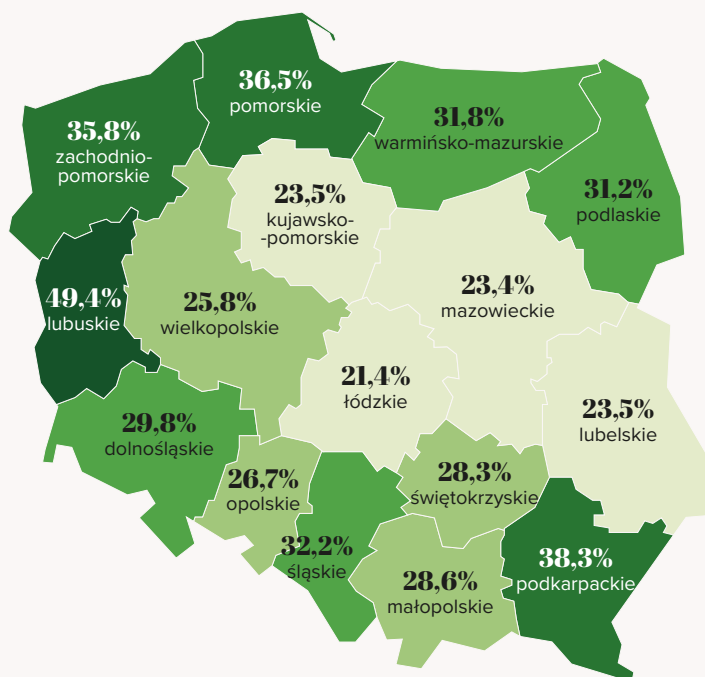

POWIERZCHNIA LASÓW PAŃSTWOWYCH

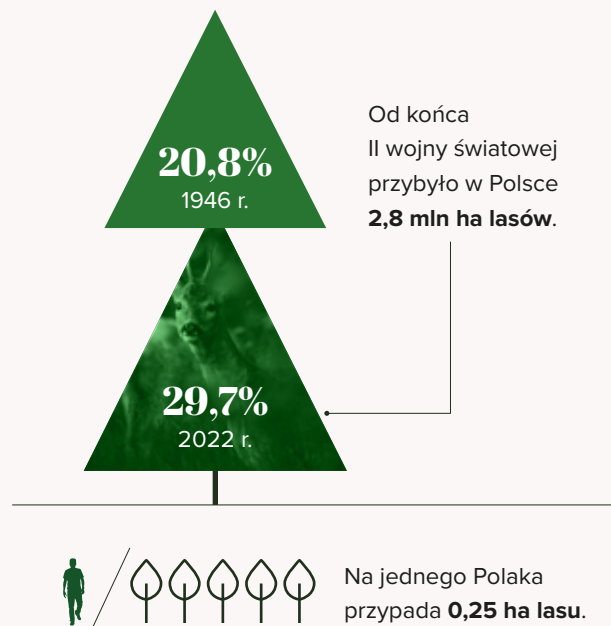
(mln ha)

LESISTOŚĆ WOJEWÓDZTW

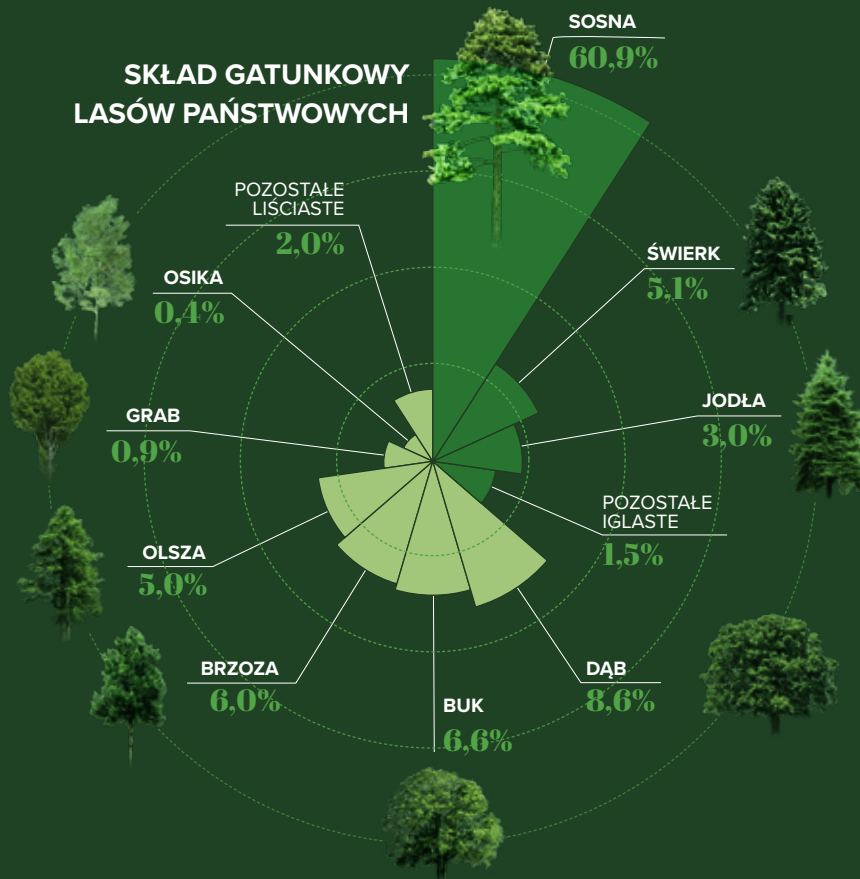

LESISTOŚĆ POLSKI

Królestwo sosny

W Polsce na nizinach nadal przeważają lite lasy sosnowe, a na większości terenów górskich – lasy świerkowe. Dominuje sosna, nie wynika to jednak z potrzeby szybkiego wyprodukowania drewna, lecz z warunków przyrodniczych, m.in. glebowych. Żyzniejsze obszary zajęto rolnictwem, pozostawiając zalesione, najczęściej słabsze gleby, zwykle nieprzydatne do produkcji rolnej.

Lasy wszystkich form własności

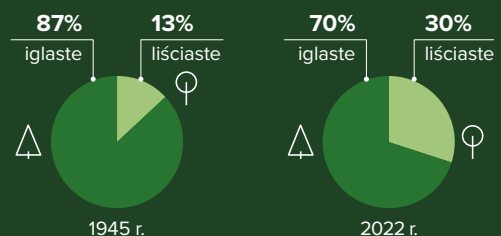
68,6%
iglaste

31,4%
liściaste

Wiele liściastych

W lasach trwa wielka przebudowa, tak aby były one bardziej odporne na zmianę klimatu. Stabilny i trwały las ma się składać z drzew różnych gatunków, w różnym wieku i dopasowanych do siedliska. Dzięki działaniom leśników w Polsce znacznie wzrósł udział drzew liściastych.

UDZIAŁ DRZEW LIŚCIASTYCH W LP

Nowy las

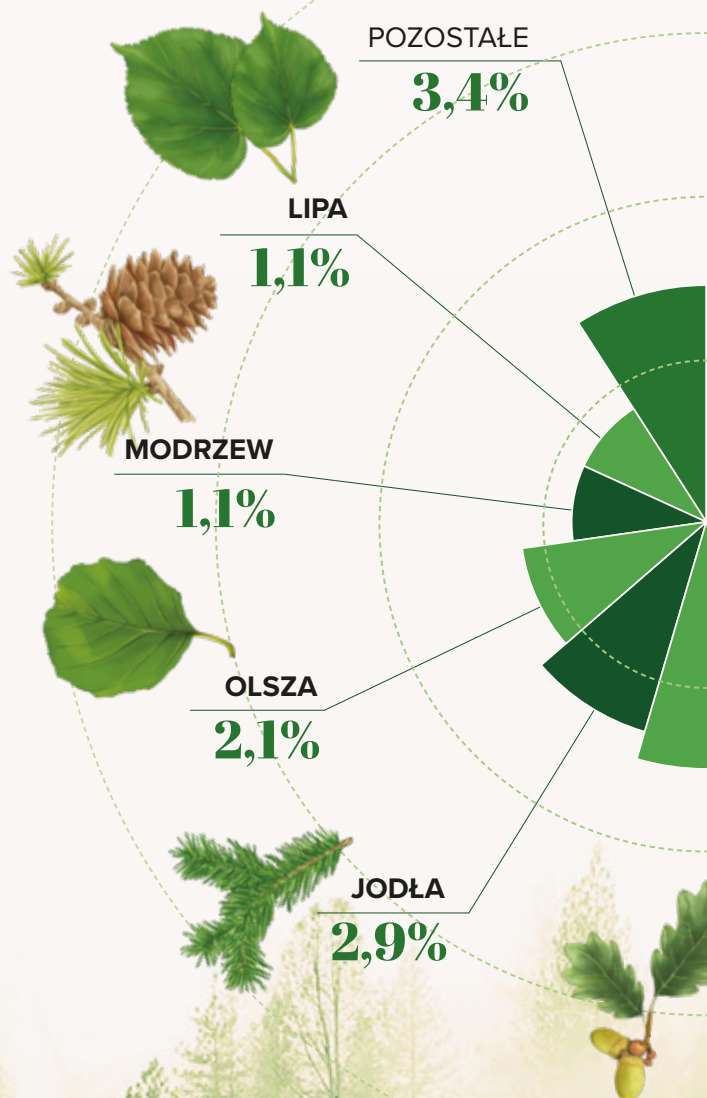
JAKIE GATUNKI HODUJEMY

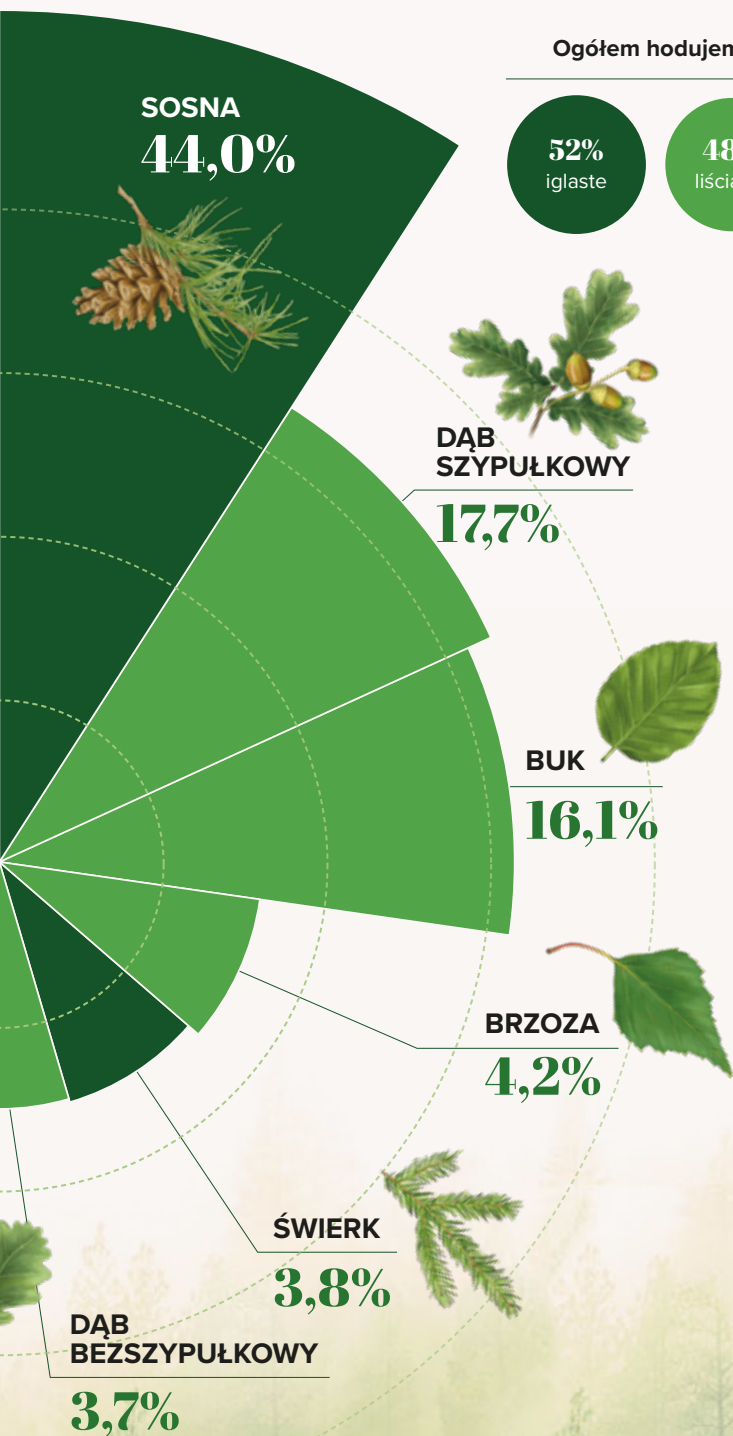
Leśnicy dbają o to, by lasów w Polsce było jak najwięcej. Szkółki Lasów Państwowych hodują sadzonki nie tylko na potrzeby nadleśnictw, lecz także prywatnych właścicieli lasów i działek. Tam, gdzie to tylko możliwe, stosowane jest odnowienie naturalne.

**500 mln
drzew**

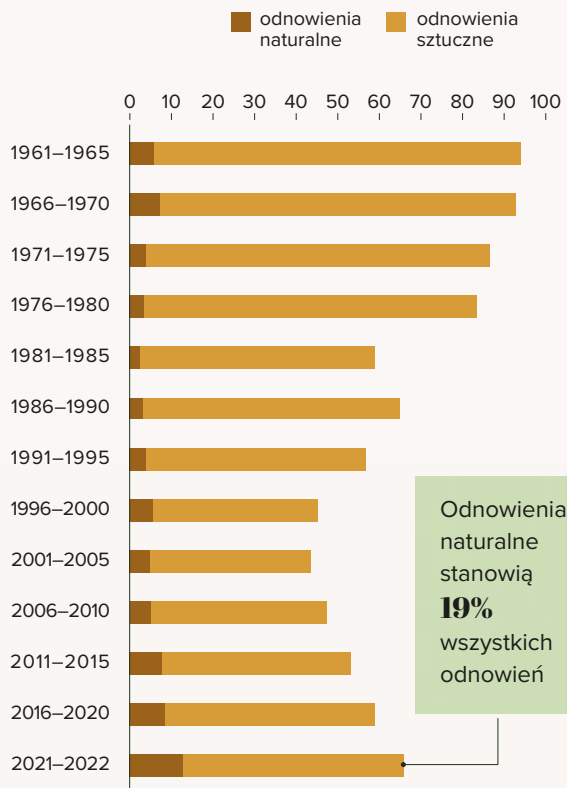
sadzimy
każdego
roku

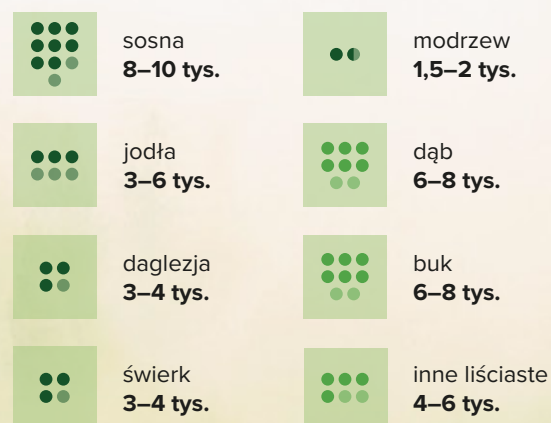
ILE ODNAWIAMY

(tys. ha/rok)

ILE SADZIMY

(szt./ha)

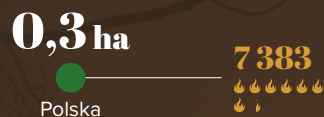

Walka z ogniem

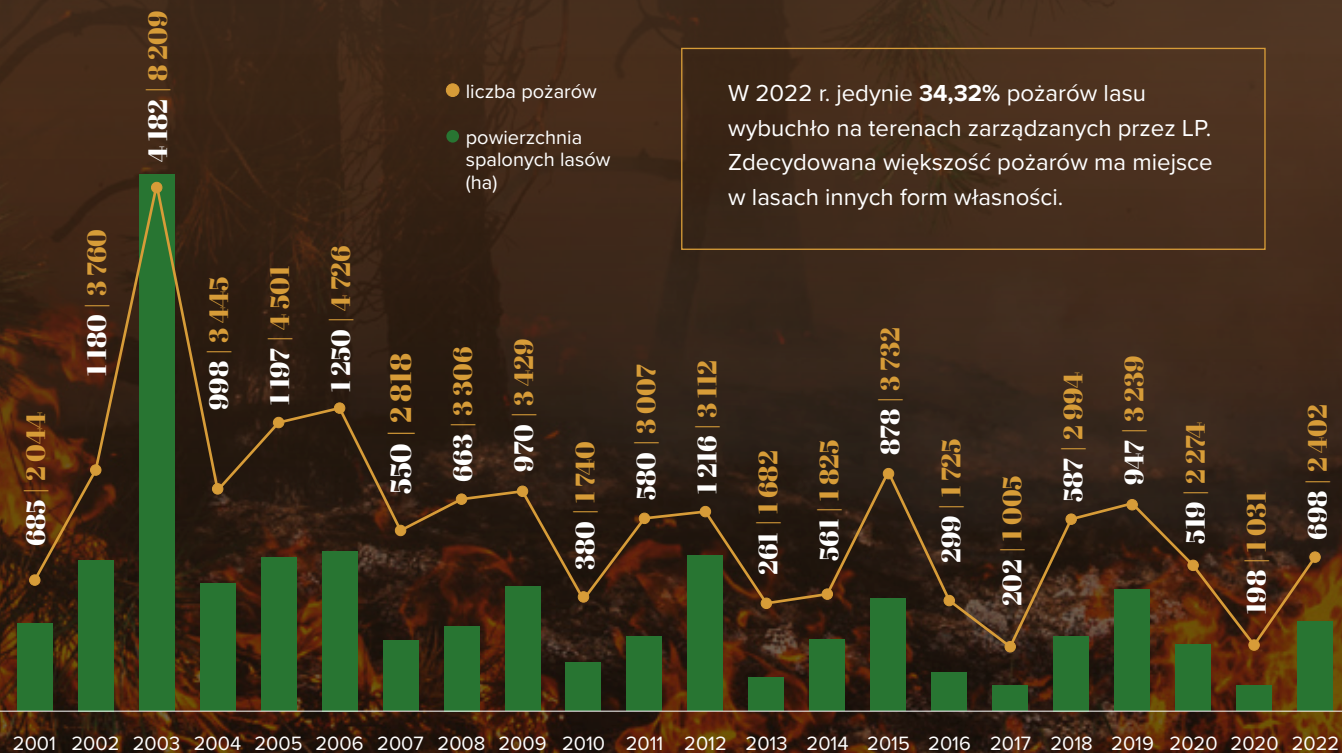
POŻARY W EUROPIE

Polska jest na 3. miejscu, po Portugalii i Hiszpanii, pod względem liczby pożarów powstających w lasach Europy. Jednak pod względem powierzchni spalonej znajdujemy się na 14. miejscu. Oznacza to, że pożary wybuchające w Polsce są zdecydowanie mniejsze od tych spotykanych w pozostałych krajach europejskich, bo gaszone w zarodku.

- liczba pożarów
(średnia z lat 2001–2020, dotyczy lasów wszystkich form własności)
- powierzchnia przeciętnego pożaru
(w 2021 r., dotyczy lasów wszystkich form własności)

LICZBA POŻARÓW I POWIERZCHNIA SPALONA W LP

W 2022 r. jedynie **34,32%** pożarów lasu wybuchło na terenach zarządzanych przez LP. Zdecydowana większość pożarów ma miejsce w lasach innych form własności.

PRZYCZYNY POŻARÓW

Dla LP, 2022 r.

34,9%

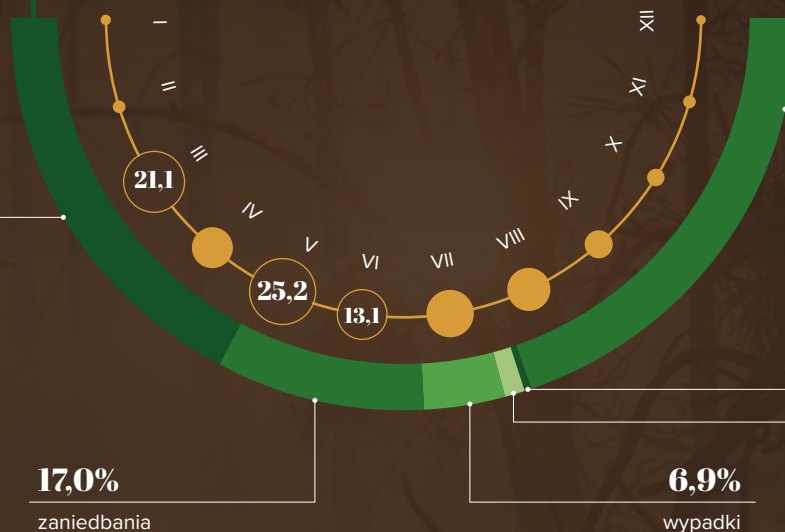
podpalenia

17,0%

zaniedbania

NAJBARDZIEJ PALNE MIESIĄCE

Lasy wszystkich form własności, 2022 r.
(% pożarów)

39,1%

przyczyna
nieznana

0,7%

powtórny
zapłon

1,4%

przyczyny
naturalne

6,9%

wypadki

W 2022 r.:

Gdy las jest zagrożony pożarem, leśnicy stale monitorują wilgotność ściółki i pełnią dyżury przeciwpożarowe, by jak najszybciej reagować na ewentualne niebezpieczeństwo. W walce z ogniem liczy się każda minuta.

ponad

3,1 tys. km

istniejących pasów
przeciwpożarowych
poddano konserwacji

ok.

58 km

założono
nowych pasów

ponad

16 tys. ha

powierzchni uprzątnięto
z łatwopalnej biomasy

SYSTEM OCHRONY PRZED POŻARAMI UTRZYMYWANY PRZEZ LP

711

dostrzegalni (wież)

5

samolotów patrolowych

330

samochodów patrolowych

11,3 tys.

punktów poboru wody

> 3,9 tys.
naturalnych

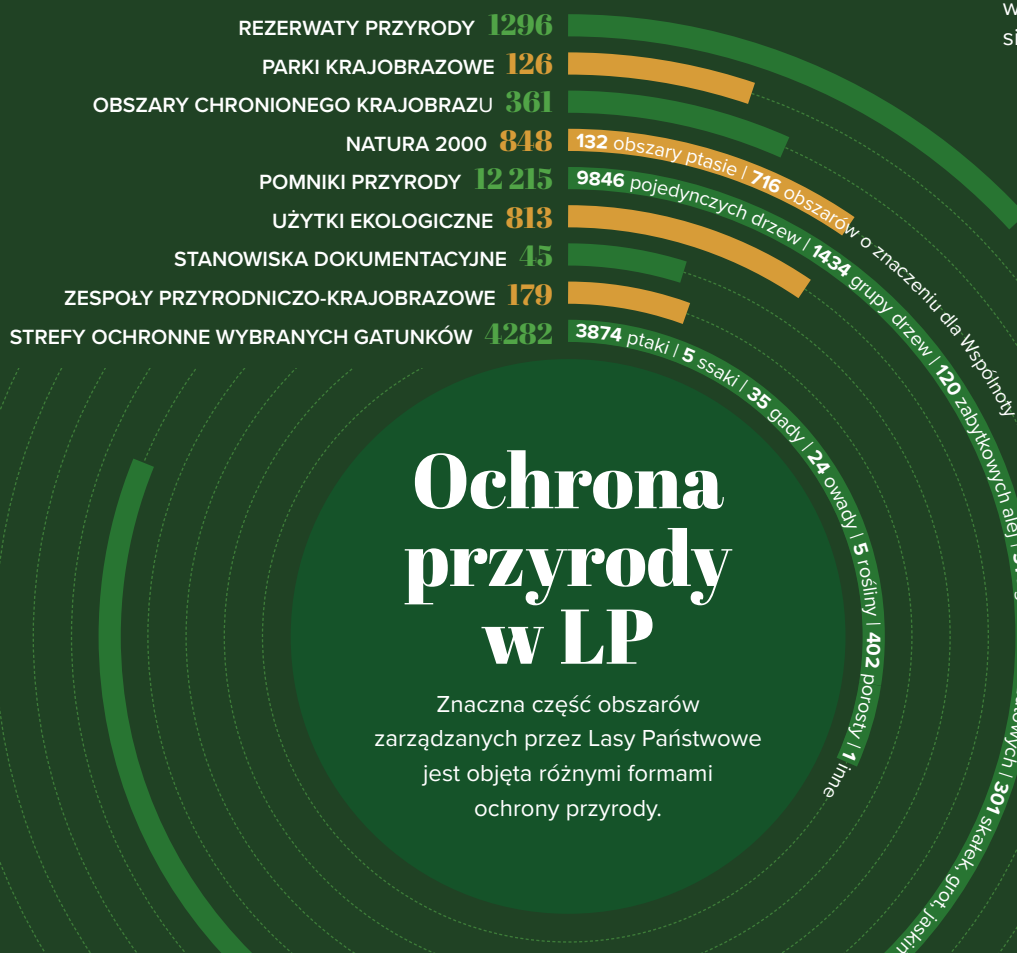
> 2,5 tys.
sztucznych

> 4,8 tys.
hydrantów

Lasy umożliwiają zachowanie różnorodności biologicznej, redukują ilość dwutlenku węgla, chronią zasoby wodne, przeciwdziałają powodziom, zabezpieczają gleby przed erozją. Żyją w nich tysiące gatunków roślin i zwierząt. Nie przez przypadek ta cenna przyroda jest najczęściej chroniona właśnie w lasach.

udział lasów w zarządzie PGL LP wchodzących w skład sieci Natura 2000

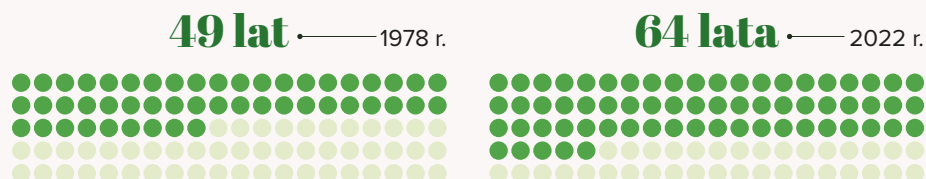
Coraz starsze

Średni wiek lasów sukcesywnie się zwiększa, tak samo jak udział drzewostanów najstarszych, ponad 100-letnich.

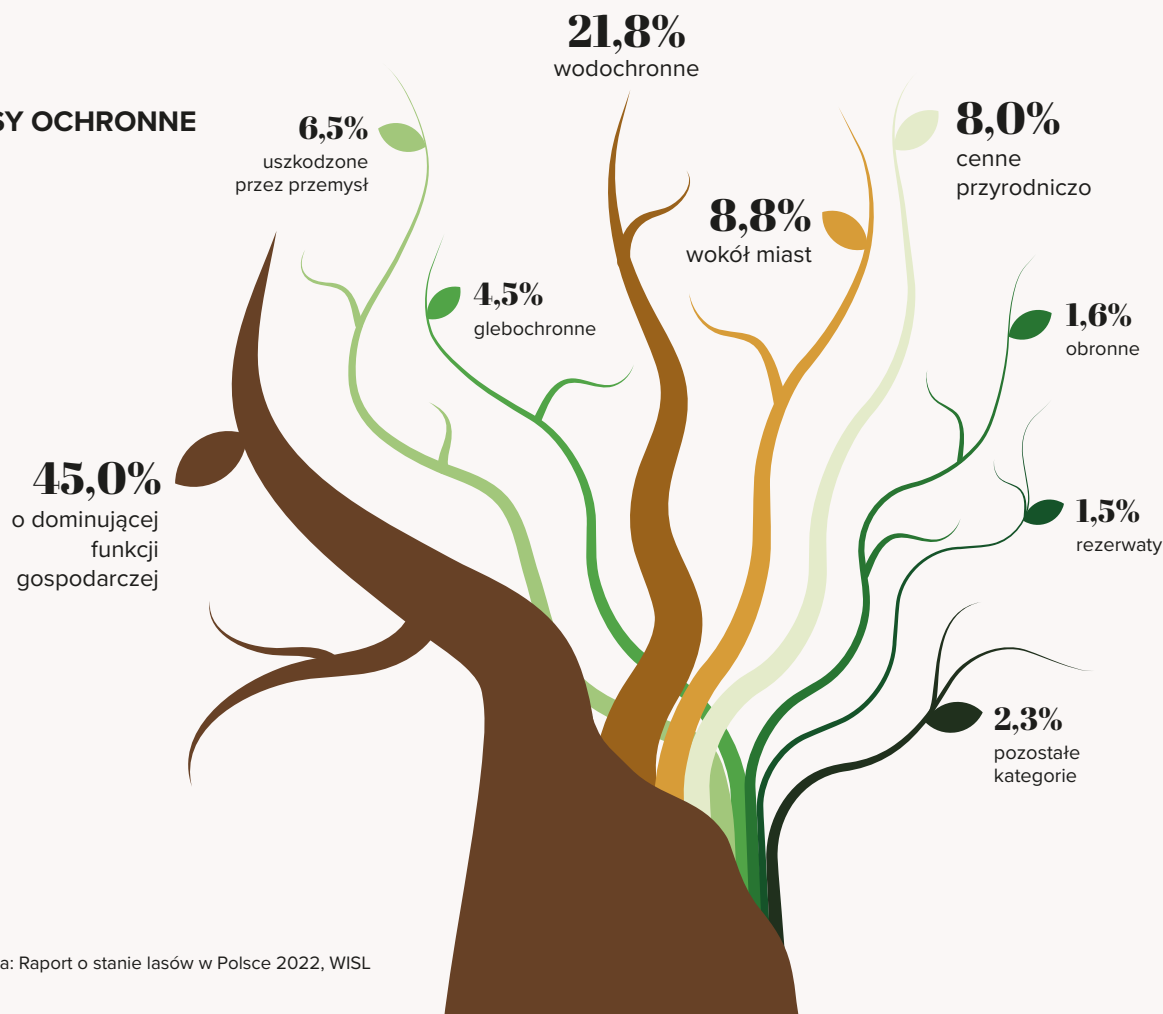

udział drzewostanów ponad 100-letnich w Lasach Państwowych

ŚREDNI WIEK DRZEW W LP

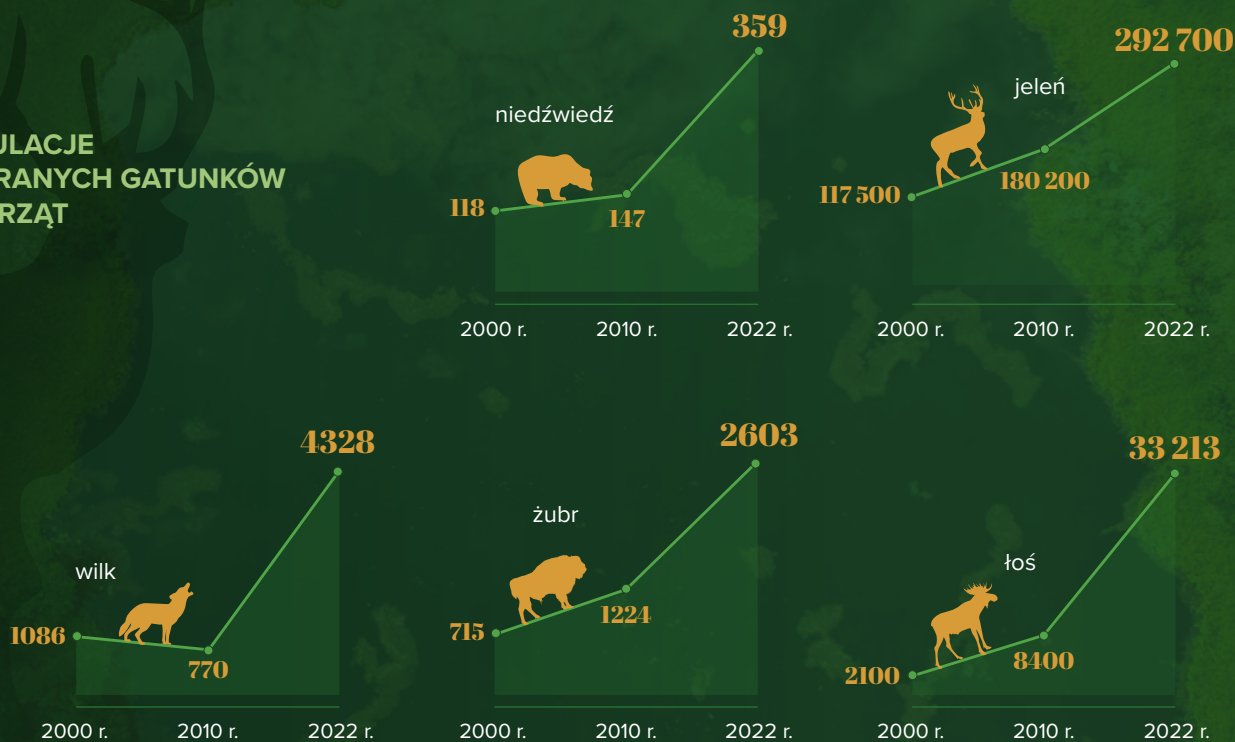
LASY OCHRONNE

Pełne życia

Liczebności populacji wielu dzikich zwierząt, dla których lasy stanowią schronienie, z roku na rok rosną.

POPULACJE WYBRANYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT

W LASACH PAŃSTWOWYCH DZIAŁA

ośrodków rehabilitacji zwierząt

8

10

14

arboretów

zagród pokazowych dla różnych gatunków zwierząt,
np. żubrów, koników polskich, głuszców, żółwi błotnych,
sów oraz innych ptaków

8

ogrodów botanicznych

Zatrzymać wodę w lasach

Ważnym elementem troski o przyrodę jest dbanie o to, by las zatrzymywał jak najwięcej wody. Dlatego od lat 90. XX w. na terenie Lasów Państwowych prowadzone są programy tzw. małej retencji. Jej nadmiar jest gromadzony w niewielkich zbiornikach i oczkach wodnych, a jej odpływ jest spowalniany. Na terenie lasów wybudowano **17 tys. obiektów** służących tym dwóm celom. Szacowana ilość zgromadzonej wody (z projektów realizowanych tylko w latach 1998–2020) to ok. **57 mln m³**.

65%

gatunków roślin, zwierząt i grzybów
jest związanych z lasami

86%

polskich rezerwatów znajduje się
na terenach zarządzanych
przez Lasy Państwowe

168,7 tys. ha

drzewostanów PGL LP to drzewostany
nasienne pod szczególną ochroną

Infrastruktura turystyczna

Lasy Państwowe są dostępne dla wszystkich i stają się coraz częstszym celem wycieczek. Leśnicy przygotowali i nadal rozwijają infrastrukturę turystyczną w lasach, tak aby ułatwić korzystanie z nich.

LEŚNICY PRZYGOTOWALI DLA TURYSTÓW:

600 tys. ha

obszarów
w ramach projektu
„Zanocuj w lesie”

445

miejsc
biwakowania

18

pól biwakowych

36

ośrodków
szkoleniowo-wypoczynkowych

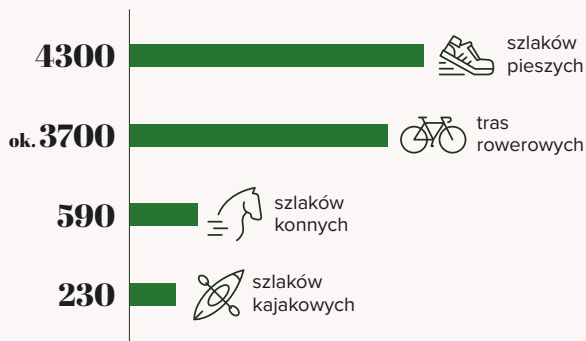
4384

miejsca postoju pojazdów
i parkingi leśne

1736

miejsc
odpoczynku

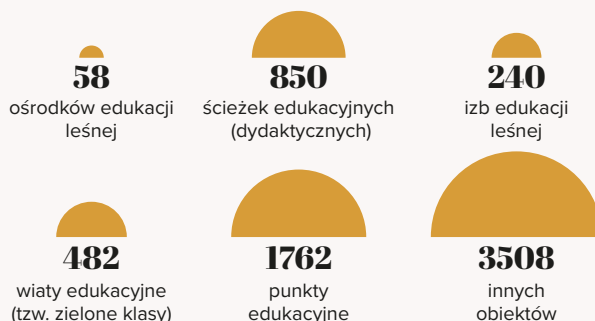
W LASACH PAŃSTWOWYCH ZNAJDUJE SIĘ:

Uczymy o lesie

Edukacja leśna społeczeństwa to jeden z priorytetów Lasów Państwowych. Oferta edukacyjna LP skierowana jest do dzieci, młodzieży, dorosłych, w tym także osób niepełnosprawnych. Wszystko po to, by upowszechniać wiedzę o środowisku leśnym i zrównoważonej gospodarce leśnej.

OBIEKTY WYKORZYSTYWANE W LASACH PAŃSTWOWYCH DO EDUKACJI LEŚNEJ:

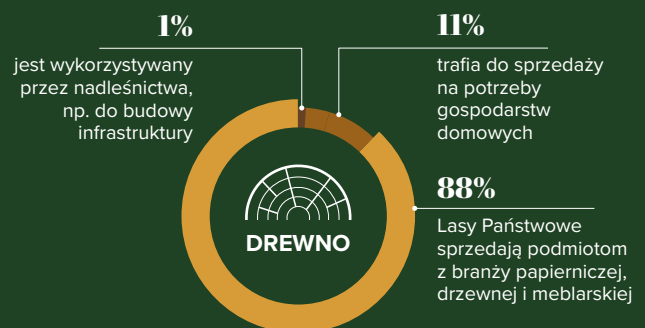

W różnych działaniach edukacyjnych organizowanych przez leśników w 2022 r. uczestniczyło ok. **3,6 mln** osób.

Las daje pracę

Lasy Państwowe należą do czołówki największych pracodawców w Polsce. Ale las i drewno zapewniają też utrzymanie pracownikom kilku tysięcy zakładów usług leśnych, które na zlecenie zajmują się m.in. sadzeniem drzew i ich pielęgnacją, pozyskaniem drewna i jego wywozem. Przede wszystkim jednak dają pracę osobom zatrudnionym w tysiącach firm przemysłu drzewnego, meblarskiego i papierniczego.

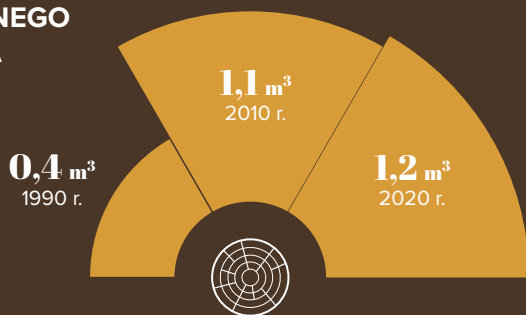
MAJĄ PRACĘ DZIĘKI LASOM

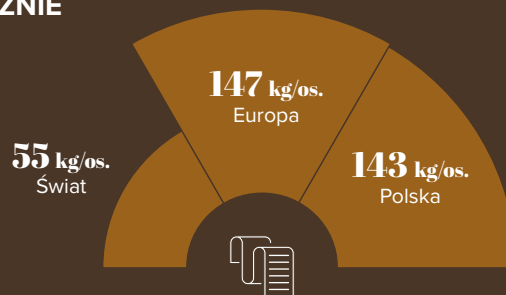
Dostarczane przez Lasy Państwowe drewno ma ogromny wpływ na rozwój polskiej gospodarki. Przemysł drzewny wytwarza **2,3%** polskiego PKB.

10,9 mld euro rocznie wynosi wartość eksportowanych z Polski wyrobów drzewnych – to ok. **3%** naszego eksportu.

ZUŻYCIE DREWNA NA JEDNEGO POLAKA

ZUŻYCIE PAPIERU ROCZNIE

Odnawialne bogactwo

Zaspokojenie naszego zapotrzebowania na drewno i zapewnienie trwałości lasów nie są sprzecznymi interesami. Drewno w Polsce jest naturalnym bogactwem, które jest całkowicie odnawialne. Gwarantuje to wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna, prowadzona przez Lasy Państwowe.

POZYSKANIE DREWNA (GRUBIZNY NETTO) W LASACH PAŃSTWOWYCH

(tys. m³)

Źródło: Raport o stanie lasów w Polsce 2022

1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002

Mimo że drewno towarzyszy ludziom od tysięcy lat, to wciąż jest jednym z najważniejszych surowców. Dziś jest pierwszym wyborem świadomych konsumentów. Im bardziej rozwinięta i nowoczesna gospodarka, tym więcej drewna potrzebuje.

Drewno ma ok. 30 tys. zastosowań

Gdziekolwiek się znajdziemy, na pewno wokół nas będzie wiele przedmiotów, które nie powstałyby bez użycia drewna. To najbardziej naturalny i przyjazny materiał, wykorzystywany na ogromną skalę. Jest niezbędnym elementem modnego dziś życia w stylu „eko”, w harmonii z naturą i w zdrowiu.

papier

materiały biurowe

górnictwo

ciepło dla domu

budownictwo

meble

płyty drewnopodobne

podłogi

maszyny rolnicze i przemysłowe

narzędzia

zabawki

opakowania

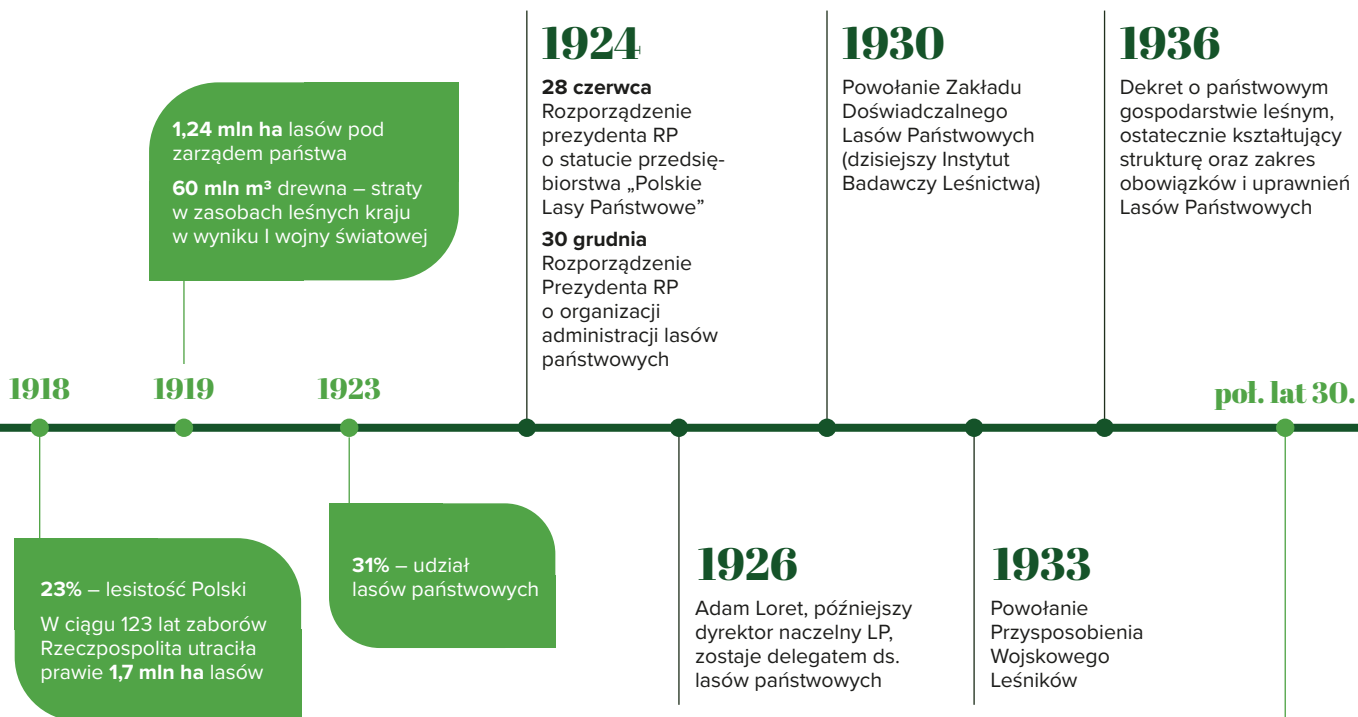

instrumenty muzyczne

sprzęt sportowy

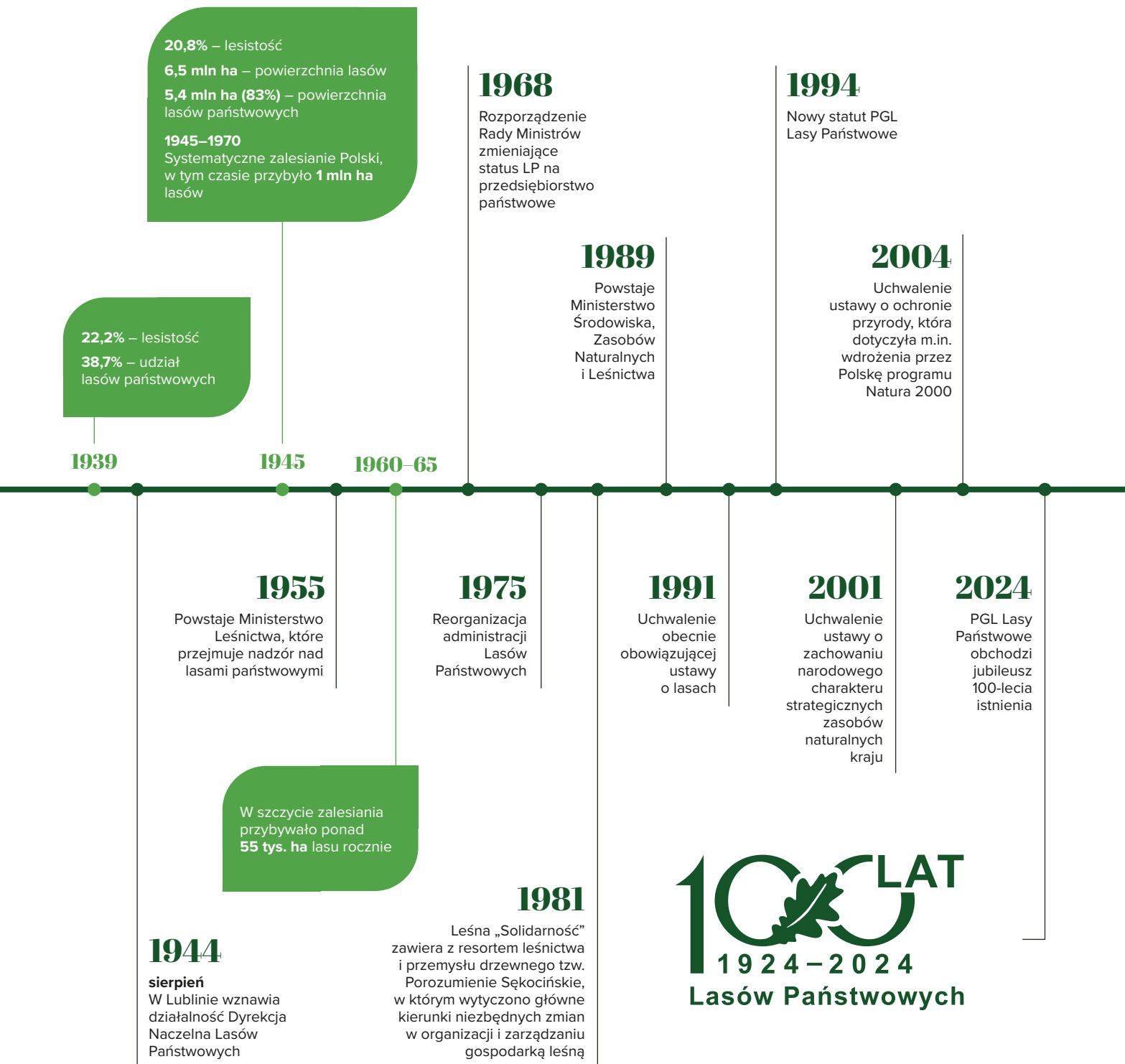
Lasy Państwowe powstały w 1924 r. W skali najnowszej historii Polski 100 lat to dużo – druga wojna światowa, trzy ustroje polityczne, kilka generacji Polaków. Ten sam czas w życiu lasu to niewiele, czasami nawet mniej niż jedno pokolenie drzew. Dlatego w działaniach leśników, jak w żadnym innym zawodzie, sprawdza się powiedzenie o pracy dla przyszłych pokoleń. Drzewa dziś sadzone będą pielęgnowane przez kilkadziesiąt lat, by po mniej więcej wieku ustąpić młodej generacji lasu i posłużyć ludziom za cenny surowiec.

Znaczenie gospodarstwa leśnego nie ogranicza się jedynie do strony ekonomicznej w życiu narodu. Las posiada jeszcze wiele niezastąpionych dla kraju właściwości, że wymienimy tylko wpływ jego na klimat, wilgotność i ochronę gleby, zdrowotność itd. Tylko państwo, jako właściciel, jest w stanie przez racjonalne gospodarowanie lasami uwypatnić wszystkie ekonomiczne, przyrodnicze i kulturalne korzyści płynące z nich dla kraju.

Adam Loret

 LASY PAŃSTWOWE

 ECHA LEŚNE

 LASY PAŃSTWOWE

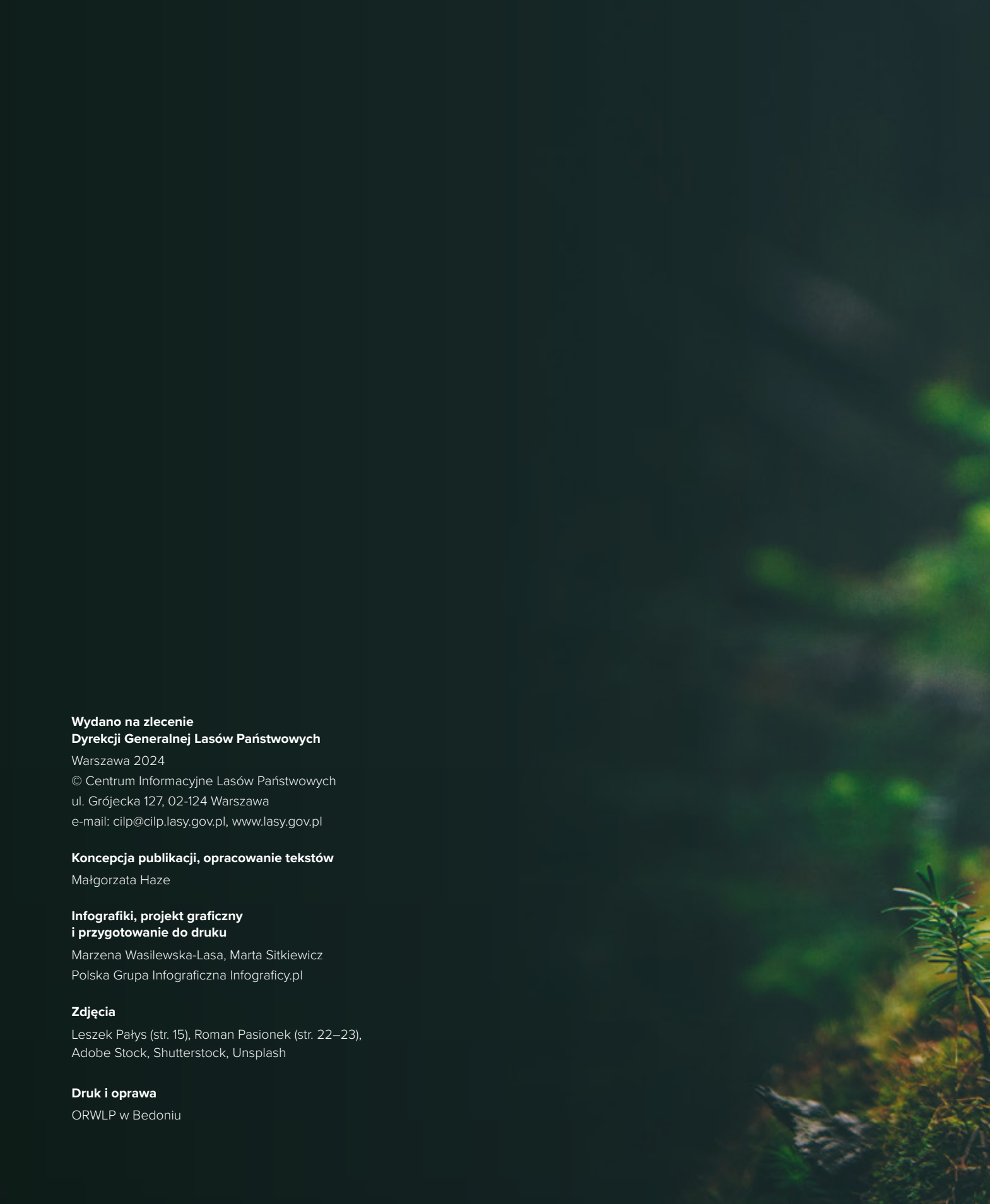
 LASY PAŃSTWOWE

 ECHA LEŚNE

 LASY PAŃSTWOWE

Wydano na zlecenie
Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych

Warszawa 2024

© Centrum Informacyjne Lasów Państwowych
ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa
e-mail: cilp@cilp.lasy.gov.pl, www.lasy.gov.pl

Koncepcja publikacji, opracowanie tekstów

Małgorzata Haze

Infografiki, projekt graficzny
i przygotowanie do druku

Marzena Wasilewska-Lasa, Marta Sitkiewicz
Polska Grupa Infograficzna Infograficy.pl

Zdjęcia

Leszek Pałys (str. 15), Roman Pasionek (str. 22–23),
Adobe Stock, Shutterstock, Unsplash

Druk i oprawa

ORWLP w Bedoniu